

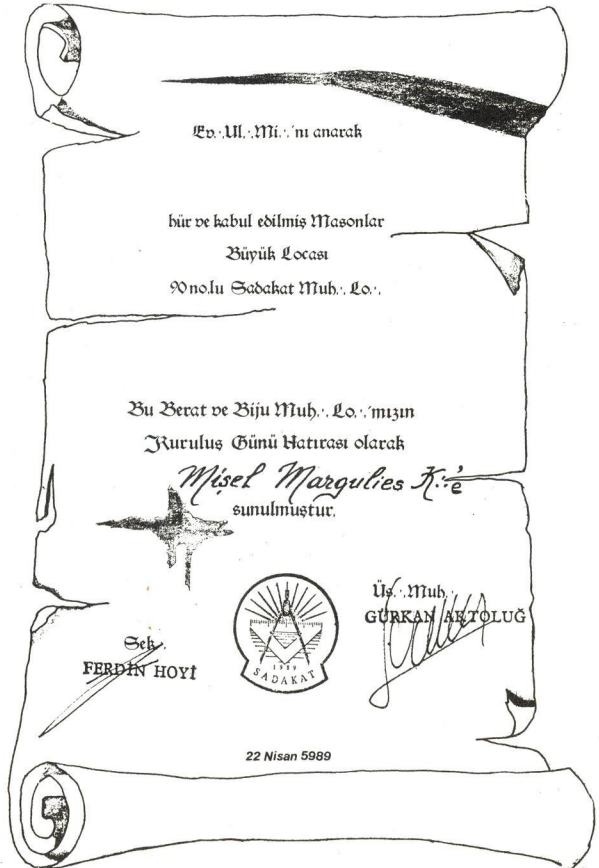
ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT 2

SAYI 15

HAZİRAN 1989

ŞAKUL GİBİ

MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı : 15 Yıl : 2 Haziran 1989

Zincirlikuyu Cad. 9/13
Etiler 80600 İstanbul

Sahibi ve
Sorumlu Yönetmen :
Mişel MARGULİES

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonele- re gönderilir. Dergide çıkan imzalı ya- zıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez

YENİLİK BASIMEVİ
Tel. : 143 55 72 - 145 35 74

İÇİNDEKİLER

Yayıncıdan Mektup	3
Yine "Gelenek" Hakkında	4
Veciz Vecizeler	7
Tanyeri Ağarırken	8
Masonluğun Sayısal Gerçekleri	10
Liszt ve Nuru Ziya Sokağı	12
Victoria B. L.'sının 100 Yılı	15
Açılma Gayretkeşliği	18
Manisa'da Masonluk	20
Sanatkâr Kardeşlerimiz (9)	22
Masonlukta Konuşma ve Yazma	25
İngiltere B. L. Arması	26
Okuyucu Mektupları	28
Masonların Dünyasından	30
Kareli Bulmaca	34
Adem Hürrem Birader	35

KAPAKTAKİ RESİM

30 Mayıs 1989, Salı günü, İstanbul vadisinde, Nuru Ziya sokağındaki "A" ma- bedinde, 90 sayılı SADAKAT Muh. L.'sının kuruluş töreninde ziyaretçi K.'lere dağıtılan hatıra beratından bir örnek.

YAYINCIDAN MEKTUP:

Haziran 1989

Sevgili Okuyucu Kardeşlerimiz,

Elinizdeki 15'inci sayımızla, yayın hayatımızın birbuçuk yılını doldurmuş oluyoruz. Derginin künyesinde ifade edildiği üzere, Temmuz ve Ağustos aylarında tatil edip, Eylül sayımızda tekrar birlikte olacağız.

Sizlerle, bu sahipede, Aralık 1989 tarihinde mektuplaştığımızdan beri abone sayımızda pek bir değışiklik olmamıştır. Her ne kadar yeni abone sayısı belirli ve küçük bir oranda artmakta ise de bu artış, aboneleri bitmiş Kardeşlerimizin yaklaşık olarak yüzde otuzunun, bu abonelerini yenilememesi yüzünden, iptal edilmiş olmaktadır. Bunun, Dergiyi beğenmemekten çok, ilgisizlik, atalet ve üşenmekten kaynaklandığına inanmak istiyoruz.

Loca Muhabiri çağımız, iki üç istisna dışında karşılıksız kalmış ve münferit Localardaki çok ilgi çekici faaliyetleri öğrenip, takip etmede zorlandığımızı itiraf etmek isteriz. Öte yandan, genelde şifahi iletişimi tercih eden bir millet olduğumuzdan olacak, sözlü teşvikler almış ve yüreklenmiş olduğumuz da bir hakikattir. Buna ilaveten İsrail B. L.'sına bağlı Türkçe çalışan Nur Muh. L.'sinin tüm üyelerinin toplu olarak Dergimize abone olmaları, bir iftihar vesilemi olmuştur.

Tüm Kardeşlerimize, sıhhatli, eğlenceli, dinlendirici ve mutlu geçecek bir yaz tatili dileriz.

K. selâm ve saygılarımızla,

YİNE "GELENEK" HAKKINDA

Prof. Dr. Ziya UMUR

"An'ane", yeni ifadesiyle "Gelenek", Ritüellerimizde, yeminlerimizde, hattâ tedrisat olmak üzere yaptığımız konuşmalarda, "Tradition" karşılığı olarak çok tekrar edilen bir kelimedir. Kelime olarak manası, bir rivayetin devamlı şekilde nakil ve muhafazasını ifade etmek üzere "filândan filâna" 'dır. Eskiden buna "nakliyat" veya "rivayat", "menkulât" ve saire de denirdi.

Biz, Masonlukta, bu kelimeleri, Fransızca "Tradition" 'u tecrüme etmek için kullanıyoruz. Türkiye'de Masonluk, mecburî olarak, tercümelere dayanmaktadır, çünkü müesese bize, Fransızca veya İngilizce metinlerden aktarılmıştır.

Unutmamalıyız ki fikirleri tercüme yoluyla aktarmak, maalesef kaçınılmaz bir yoldur, fakat eksik hattâ bazan zararlı, tehlikeli bir yoldur: Çok defa, tam yerine oturamayan tercüme bir kelimeden, aslına ters düşen bir sürü "ahkâm" çıkarırız.

İşte bu kelimelerden birisi "tradition" 'dur.

Her lisanda, aynı kelimenin birden fazla manası vardır. Kelimeler yaşarlar ve ömürleri boyunca yeni yeni manalar kazanırlar; âdetâ, yaşayan insanların tecrübe kazanmaları gibi.

Bunu, başka vesilelerle de anlatmağa çalıştım. Ezcümle: Akıl ve Hikmet, hattâ Bilgelik diye tercüme edilen Sagesse; Tevazu veya Alçak Göñüllülük diye tercüme edilen Modestie; Tekris veya Eriştirme diye tercüme edilen Initiation; Müsamaha veya Hoşgörü diye tercüme edilen Tolerance, ve daha bir çok benzerleri, gibi...

Tradition da bunlardan birisidir. Bir "Lügat" 'a bakıyoruz, şu izahatla karşılaşıyoruz: *Ahbar ve vekayiiin ağızdan ağıza nakil ve hıfzı, nakil, an'ane; bu suretle naklolunmuş ahbar ve havadis, nakliyat, rivayat; huk.: teslim, tesellüm.*

Bu manalar -daha başkaları da var- arasından bir tanesi işimize geliyor ve onu seçiyoruz: Filândan filâna demek olan, an'ane. Türkçemizin bir de talihsizliği var: **Türkçeyi Türkçeye tercüme etmeden konuşmuyoruz.** Aynı şeyi söylediğimizi zannederek, "an'ane"ye "gelenek" diyoruz. Bunu yapmakla "tradition" 'un başka

bir manasına atlamış olduğumuzu fark etmiyoruz: "Filândan filâna nakledilen" yerine, "gelen şeyler" diyoruz.

Bundan sonra, Fransızca, İngilizce veya başka dilden kaynakların neresinde "tradition" lafını görürsek, karşısına, bir kalıp gibi, "gelenek" lafını oturtuyoruz.

Halbuki, o Fransızca veya İngilizce metinlerde tradition, yerine göre, şu veya bu manalarda kullanılıyor, ve o lisanda okuyan, yerine göre, aynı kelimeyi başka başka manalarda anlıyor:

Tradition, asıl manası ile, menkul bir malın bir elden bir ele devredilmesi-dir.

Türkçe hukuk lisanında biz buna "teslim" diyoruz: *Trans+dare*. Yanılma ihtimali yok. Kelimenin maddî manası budur.

Mecazî manaya gince:

1- Söz veya emsâl teşkil eden hareketlerle asırdan asra devredilmiş bir doktrin; bu şekilde devredilmiş doktrinlerin ve tatbikatlarının yekûnu: Talmud, veya Hadîs, gibi.

Türkçede buna, din tarihinde, "Menkulât" veya "Sünnet" diyoruz.

2- Nesilden nesle, şifahî olarak nakledilmiş, geçmişe müteallik az çok efsanevî bilgi; bu nevi bilgilerin yekûnu: Legende, mythe.

Türkçede buna: Efsane veya Rivayet; bazen Hurafe, diyoruz.

3- Geçmiş zamanların mirası olarak kabul ettiğimiz bir "düşünme, yapma ve hareket etme tarzı" Coutumes, habitudes.

Türkçede buna "Örf ve âdetler" diyebiliriz.

İşte biz, bütün bunlar içinde müşterek unsur gibi görünen bir noktayı alarak "an'ane" demişiz, sonra, bu kelimeyi, aslı değişik başka bir kelime ile, yine Türkçeye tercüme etmişiz: Olmuş, "gelenek".

Fransızcada, kâh o, kâh bu, kâh şu manaya gelecek şekilde kullanılan ve okunan "tradition" sözünü, biz, mekanik bir şekilde, "gelenek" diye tercüme ediyoruz. Çok defa, hiç bir şey anlamıyoruz.

Bazen kendi kendime soruyorum: Acaba, bu ve benzeri tâbirleri, "routine" haline gelmiş bir âdetin tesiri ile, hakikî muhtevalarının ne olduğunu düşünmeden, papağan gibi, tekrar mı ediyoruz?

Mason geleneklerini muhafaza edeceğine yemin ettikten hemen sonra, henüz devam etmekte olan resmî celsede, elini göğsüne basıp söz alan:

"Masonluğun metotları eskimiştir; bu mesele gözden geçirilmeli... Manası kalmamış şekiller..." ve saire ve saire diye konuşan yep yeni "Üstadı Muhterem" lere rastlamak ender değildir.

Veya, Mâbet'de, "tradition" 'un meziyetlerinden, fayda ve iyiliklerinden, uzun uzun söz ettikten sonra, haricî âlemde, her türlü yeniliklere açık bir kafaya sahip olduğunu, islâhatçı, hattâ devrimci bir zihniyetle hareket ettiğini, her şeyin yenilenmesine taraftar olduğunu ve bütün bunları, günün temayüllerine uymak için yaptığını belirten kardeşlerimiz az değildir.

Bugün bir çoklarımız, "muhafazakâr" olduklarını, yüksek sesle itiraf etmekten çekinir; çünkü bugün, "muhafazakâr" yerine "tutucu" denmekte, tutucu ise, her türlü sosyal ve politik gelişmeyi reddeden "gerici" manasına anlaşılmaktadır.

Halbuki "muhafazakâr", bizim anladığımız gibi, hakikî manası ile, mevcut sosyal düzenin devamını sağlamağa çalışan bir sistemin taraftarıdır. Tabiatın icabı olan normal gelişmeyi takip eder: Çok defa, bir zorlama eseri olan "mütemadî değişme" hareketlerini tasvip etmez.

"Tutucu" veya "gerici" ise, geçmiş bir sosyal düzenin hasretini çekerek, ona dönmek, normal terakkiye sırtını çevirmek fikrini savunan kimseye verilen sıfattır.

Sıkıntılı, fırtınalı dönemlerden birini geçiren bir dünyada yaşıyoruz. Teknik, insanların ruhunu ezmektedir. Elbette, kaybolan denge, yeniden sağlanacaktır ve sükûnet hali avdet edecektir, ama bu arada, bilhassa ahlak müesseselerinin değişerek yenilenmesiyle her şeyin düzeleceği kanaati içinde yaşanmaktadır ki, bunun, son derecede tehlikeli olduğuna inanıyorum. Biz Masonlar iyi biliriz ki, çırpınış halinden sükûnet haline gelmenin çaresi, geleneği, yalınız masonik manada değil, hayatın bütün tezahürlerinde muhafaza etmektir.

Bu kanatlerini yaymak için Masonlar, daha büyük bir faaliyet göstermelidirler.

Belki biz, yani "gelişme yolunda olduğunu söyleyen bir memleketin çocukları", Türkler, kısa bir zaman devresi içinde, temelli bir takım islâhât, hattâ sosyal inkilâplara maruz kaldıktan sonra, yeni temellerimize henüz iyice oturmamış olduğumuzdan, gelenekçi olmanın avantajlarını yerleştirmek ihtiyacını daha kuvvetle hissediyoruz. Bu bakımdan bir hususiyetimiz vardır. Fakat öyle zannediyorum ki, gelenek ve geleneklere bağlanmak fikri, dünyanın bütün memleketlerinde, sevimsiz hale gelmiştir.

VECİZ VECİZELER

* Değiştir! Değiştir! Değiştir!
Sonunda bıkmadı isen, bu huyunu değiştir...

* İyi müzik ruhun gıdası imiş.
Fazlasının zararı yoktur!

* Güvenli, tam ve kusursuz...
Ebedî Maşrıkta bulunur.

* Balık tutmak dinlendirici imiş.
Bunun için ille de başkalarının çırpınması şart mı?

* Bayrak yarışı birlikteki başarının en güzel örneğidir.

* Herkes güzel konuşmayabilir.
Ancak, az konuşmak kendi elindedir!

* "Kulağına küpe olsun, devam çok önemlidir..."
Söyleyen nerede? Pek görünmüyor.

* Akıl ve Zekâ
Aynı iseler neden ayrı yazılırlar?

* "Sizi çok seviyoruz... Ancaak"
Tavsiyemiz: Fırtına geliyor, uzaklaşın.

* "Gönye gibi güvenli, Şakul gibi doğru...."
MASON desenize.

* "Ben, ben ve o da o olduğu için" birbirimizi severiz.

(Montaigne'den)

R. R. D.

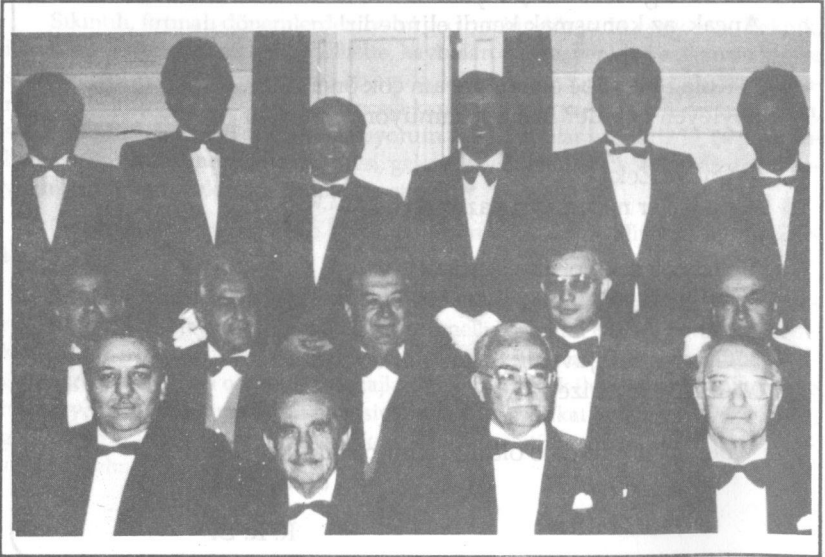

TANYERİ AĞARIRKEN

Dr. Av. Münip TARHAN

9 Şubat 1989 Çarşamba günü Güven Muh. Locası Ön. Üs. Muh'lerinden Vecihi İbak ve Münip Tarhan K.'lerin teşebbüsleri neticesinde otuzüç K. Nuru Ziya sokakındaki binada toplanarak yeni bir Loca kurma kararı almışlar, geçici görevliler seçilerek Büyük Loca nezdinde işleme başlamışlardır.

Geçici Locanın adının TANYERİ olması kararlaştırılmış ve Geçici Üs. Muh. seçilen Vecihi İbak K.'e yemin ettirilerek Üs. Muh. yemini imzalatılmıştır.

Tanyeri adı altında kurulmuş olan geçici Muh. Lo. hakkındaki incelemeleri yapan Büyük Görevliler Kurulu, bu Muh. Lo.'ya 89 numara ile Kuruluş Beratı verilmesini 4 Mart 1989 tarihli toplantısında kabul etmiş, ve açılış töreninin 21 Nisan 1989 Cuma günü saat 19'da P. S. Bü. Üs. Orhan Alsaç, Bü. Üs. Kaymakamı Süha Aksoy ve Bü. Sek. Reşit Ata Kardeşler tarafından yapılacağını 28 Mart 1989 tarihli bir levha ile Geçici Üs. Muh. Vecihi İbak K.'e bildirmiştir.

21 Nisan 1989 Cuma günü saat 19'da İstanbul Vadisinde toplanan Güzel İstanbul Muh. Lo.'sı çalışmasında, İzmir ve Ankara vadilerinden de toplantıya davet edilmiş kardeşlerin huzurlarında, Büyük Kurul Üyelerinin iştirakleri ile P. S. Bü. Üs. Orhan Alsaç, Bü. Üs. Kay. Süha Aksoy, Bü. Sek. Reşit Ata K.'ler açılış törenini yaparak Locanın Kuruluş Beratını Üs. Muh. Vecihi İbak K.'e vermişler, görevli K.'lere de yemin ettirerek 89 Nolu Tanyeri Muh. Lo.'sının ışığını yakmışlardır.

P.S. Bü. Üs. Orhan Alsaç'ın bütün K'ler tarafından dikkatle dinlenen güzel konuşmasından sonra, Üs. Muh. Vecihi İbak teşekkür konuşmasını yapmış, bütün K.'leri Agap sofrasına davet ederek açılış törenine son vermiştir.

1989 yılında 89 numara ile ve 33 kurucu kardeş tarafından, birlik ve beraberliğin parlak bir sembolü olarak Masonluk nurunu âleme yaymak için kurulmuş bulunan Tanyeri Muhterem Locasına, çalışmalarında başarılar dileriz.

MASONLUĞUN SAYISAL GERÇEKLERİ

Av. Oktay BARLASS

"Arzuladığımız etkinlik ve sayıya erişebilmemiz daha neleri gerçekleştirmemize bağlıdır?" sorusuna cevap ararken, bu cevabın bütün insanlar arasında kardeşlik bağlarının kurulmasına anahtar olacağını biliyoruz.

Nüfusun %85'i hayatlarında yalnız bir defa Masonluktan söz edildiğini duymuş.

Nüfusun %6'sı Masonluk hakkında iyi fikir besliyor.

Amacı gerçekleştirmek için kullanılacak araçlar önce bu oranları iyileştirmeli.

Daha fazla kişi Masonluktan söz edebildiğini duymalı ve daha fazla kişi Masonluk hakkında iyi fikir beslemeli.

Yukarıdaki oranlar Almanya'da yapılmış bir araştırmanın sonuçları. Türkiye için böyle bir araştırma yok. Bence yapılması da hemen hemen imkânsız. Ama bu oranları insan kaynağı, ekonomik ve kültürel gelişme düzeyi arasındaki farklılıklarla, Türkiye için yapılabilecek bir tahmine başlangıç alabiliriz. Oranlar daha iyi gözükmiyecektir inancındayım.

Türkiye'de 1 Mart 1989 tarihinde ki Mason sayısı 6504. Bir yıl öncesine göre artış 266.

Son 5 yılda 5243 kardeşden 6504 kardeşe ulaşılmış; artış 1261 kardeş.

Son 5 yılda artan nüfus ise, yaklaşık rakam 5.000.000 kişi. Bunlar sayılardan olumsuz görünüşleri.

Son 5 yılda artan nüfusun her 4.000 kişisinden biri Mason olmuş.

Türkiye genelinde nüfus artış oranı %0.24, Masonların net artış oranı son 5 yıl ortalaması itibariyle %0.53.

1984'de her 9375 kişide 1 kişi mason iken, 1988'de her 8310 kişiden 1 kişiye yükselmiş oran.

Büyük şehirlerde 1984'de her 1715 kişide 1 kişi Mason iken 1988'de her 1518 kişide 1 kişiye yükselmiştir.

Bunlar da sayıların olumlu görünümü.

Burada çok kısa, çok küçük ve çok yüzeysel bir değerlendirme yapmak istedim.

55.000.000 kişide 6504 Mason
5 yılda 1261 artış.

Bu artış hızıyla Türkiye'de 10.000 Masonun olması için daha 15 sene bekliyeceğiz. 50.000 Masonu arzulu-yorsak beklememiz gereken süre 100 yıldan çok fazla.

Sayıyı arttırmak ilk anda kolay gibi görünüyor. 50.000.000'u aşkın kaynak. Her yıl 100.000 kişide 1 kişiyi bulabilsek sayısal artış iki katına ulaşır ki kolaylıkla mümkün görünüyor.

Her 1.000 kişiden 1 kişi 50.000'lik bir sayı oluşturur. Bu mümkün mü?

Üç vadede nüfus 1986 sayımı 12.000.000. Adana Bursa Manisa eklenirse 16.000.000

- Nüfusun yaklaşık yarısı kadın.

- Nüfusun yaklaşık yarısı 20 yaşından genç.

Üç vadede her 60 kişiden; Adana, Bursa, Manisa dahil edilirse, her 80 kişiden biri Mason olmanın yalnızca fizik şartlarını taşıyor ama;

- Günlük gazetelerin toplam trafi 3.000.000

- Ders kitapları dışında 5-10.000'lik bir kitap baskısı yapılmıyorsa çok iyi baskı adedi.

- Felsefe eğitimi orta öğretimde bile yok gibi.

Sayısal kaynak çok geniş değil. Daha doğru deyim, bu yönüyle çok dar.

Arzuladığımız sayıya erişebilmemiz, önce bu dar kaynağın geliş-

mesine bağlı. Tek tek Masonların çoğalması, arzuladığımız sayıya erişebilmemiz, bu dar kaynak içerisinde adeta mümkün değil. Kaynak yoksa geleceğe güvenle bakamayacağız. Amaca ulaşmak çok zor.

O zaman bu dar kaynağı en verimli biçimde kullanmak lazım ama, daha evvel kaynağı geliştirmeye çalışmak lazım.

Arzuladığımız etkinlik bir yandan arzuladığımız sayıya erişebilmemizi sağlayacak buna hizmet edecek etkinliktir ama bir yandan da sayısal gücün kaynağını geliştirecek etkinliktir.

Toplumumuzun kültürel yapısı, Masonluğa karşı olan kuruluş ve sınıfların varlığı ve özellikle mesleğimizin kuralları, bu etkinliklerde kullanılacak araçları sınırlandırıyor. Ancak sınırlanmayan etkinlik, harici alemde bir masona yakışır biçimde davranmak.

Bu sayısal gerçekler içerisinde asgari öyle bir sayıya erişmeliyiz ki, bu sayıya erişen Masonlar tek tek bir yandan davranış biçimleri ve bir yandan da toplum içindeki isim, ünvan ve mevkileri itibariyle amacın gerçekleşmesine araç olabilecek yoğunluğu oluştursun ve öyle etkinliğe erişmeliyiz ki, bu etkinliğe sahip Masonların tek tek kişisel davranışları bir yandan toplum içinde gözden ırak kalmıyacak kadar birbirini desteklesin, birbirini bütünlesin ve bir yandan da sayısal gücün kaynağını geliştirecek güce ulaşsın.

LISZT ve NURUZIYA SOKAĞI

Suha UMUR

Geçenlerde, Nuruziya sokağındaki binalarımızdan 19 numaralısına, büyük piyanist ve bestekâr Liszt'in İstanbul'da bu mahalledeki evde kaldığını belirten bir plaket kondu.

Devrin padişahı Abdülmecid, Batı müziğine ilgi duyuyordu. Çocukluğ, Sarayda batı müziğinin hakim olmağa başladığı sıralarda geçmişti. Liszt'in İstanbul'a geldiği tarihte, "Osmanlı Saltanat Muzıkları Baş Us-takârı "Donizetti (paşa)'nin Muzika-i Humâyun'u kurmasından bu yana 15 seneden fazla bir zaman geçmişti. Donizetti 2. Mahmud için Mahmudiye marşını yazmış, bu ilk millî marştan sonra da, Abdülmecid tahta çıkınca onun için de Mecidiye marşını yazmıştı. Muzika-i Humayun her gün belli saatlerde sarayda marşlar, valsler, operalardan seçme parçalar vs. çalışıyordu. Abdülmecid, Beyoğlunda İtalyan operaları oynayan Naum tiyatrosu ile de ilgileniyor, tiyatronun oyuncularına ve orkestrasına sarayda temsil-ler verdiriyordu. Bir sene evvelki yangında tamamen yanan tiyatronun ye-niden yapılabilmesi için para yardımında bulunmuştu. Bundan başka o devirde tanınmış pek çok Avrupalı sanatkâr İstanbul'a konser vermek için geliyorlar ve hemen hepsi sarayda, padişahın huzurunda çalışıyorlardı.

Bunların en önemlilerinden birisi de Liszt'tir. Liszt, (18 Eylül 1841'de Frankfurt'ta tekris edilmiş bir Biraderdir), İstanbul'a 8 Haziran 1847 tari-hinde geldi ve aynı gün kendisini merakla bekleyen Abdülmecid'in huzu-runu çıkarıldı. Padişah Liszt'ten hemen o akşam sarayda çalışmasını istedi. Liszt o akşam ve ertesi akşam arka arkaya sarayda konserler verdi.

Donizetti, Paris'te bulunan oğlu Andrea'ya şöyle yazıyor:

İstanbul, 9 Haziran 1847

Çok sevgili oğlum,

.....

Dün Liszt bizim şehrimize geldi. Bu haberi hemen Padişah'a bildirdim ve bir kaç saat sonra da Avusturya elçisinin baş tercümanı refakatinde Padişah tarafından kabul edildi. Padişah aynı günün akşamı Çırağan Sarayında huzurunda çalmasını istedi.

Bu emir üzerine evimdeki Erard piyano derhal Saray'a taşındı ve bu piyano, Sultan Abdülmecid'in huzurunda meşhur Liszt'in şimşekten süratli ellerinin ihtizazlarına nail oldu.

Hükümdarın hassas ruhu üzerinde Liszt'in bıraktığı güzel tesir hakkında, her türlü anlatıştan daha iyi bir fikri, ancak hayal gücü verebilir. Yüce ilhamı ile kendinden geçmiş olan büyük sanatkar, dehasının yarattığı melodiler arasında, Padişah'ın huzurunda olduğunu unutmuş gibi idi.

.....

Az evvel Liszt buradaydı. Beni ziyarete gelmişti. Giderken bazı notalarla beraber, bu akşam üzerinde varyasyonlar yaparak çalmağa niyet ettiği, yazmış olduğum iki Padişah Marşı'nı beraberinde götürdü, çünkü bu akşam da Liszt, Padişahın Sarayına davetlidir. Ben de davet edilirsem, bestelerimin yaptığı tesiri sana yazarım; şimdilik sana şu kadarını söyleyeyim ki, burada, benim piyanomda, Liszt ilk denemesini yaptı ve ben... Liszt'in müziğini dinledim, daha fazlasını söyleyemeyeceğim...

Liszt daha sonra, 18 Temmuz 1847'de, Büyükdere'de Franchini konağında da bir konser vermiştir.

Liszt'in İstanbul'a gelmesini Ziya UMUR K. şöyle anlatıyor:

"Romantik, şair tabiatlı Franz Liszt'in İstanbul'u ziyaret sebeplerinden biri, bizi hayaller alemine sevkedecek bir hadisedir:

"O zaman otuzbeş yaşını az geçmiş olan Liszt, Paris'te Marie Duplessis ismiyle anılan, asıl ismi Alphonsine Plessis olan bir hanım ile tanışmış ve sevişmişti. Marie her şeyini terk ederek onunla beraber yaşamak üzere Almanyaya gitmeyi kabul etmiş, fakat Liszt, kendisini, bir müddet için efsane ve hayal şehri İstanbul'a Boğaziçi sahillerine götürmeği teklif ederek ikna etmişti. İstanbul'a varmak üzere Peşte'de buluşacaklardı.

"Ama Liszt Peşte'de sevgilisini boşuna bekledi: Verem hastası olan Marie, 3 Şubat 1847'de Paris'te vefat etmiş, randevusuna gelememişti." ⁽¹⁾

Liszt İstanbul'da Nuruziya sokağında 19 numarada Commendinger ailesine ait bir evde bir ay kadar kalmıştır. Commendinger'ler bu evi 19. asrın başında satın almışlar ve bir kaç nesil burada oturmuşlardır. İstanbul'da l'Union d'Orient Locasında 10 Mayıs 1864 tarihinde tekris edilmiş olan Antoine Commendinger'in Beyoğlu Cadde-i Kebirinde iki tane Piyanos ve müzik mağazası vardı. Bunlar, o sıralarda İstanbul'da yeni yeni açılmağa başlayan batı müziği alet ve notaları satan mağazaların en önemlilerindendir. Liszt'in kaldığı Commendinger'lerin evi 1849 yılında çıkan bir yangında, sokaktaki bütün evlerle beraber tamamen yanmış. Commendinger'ler iki sene sonra buraya yeni bir bina yaptırmışlardır. 1964 senesinde, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumunun o zamanki başkanı Reşit Safet Atabinen'in teşebbüsü ile binaya Liszt'in hatırasına bir plaket konmuştu. Bu yer bize intikal ettiği zaman plaket kaybolmuş, bina da yıkılmıştı.

Liszt İstanbul'da bulunduğu sırada, Donizetti'nin Abdülmecid için yazmış olduğu Mecidiye marşı üzerine yapmış olduğu bir piyano eserini Padişaha takdim etti: "Grande Paraphrase de la Marche de Donizetti - Grande Marche d'Abdul-Medjid Han (Op.87)".

Bu konuda Sadriazam Mustafa Reşit paşa, Padişaha gönderdiği ariza'da özetle şöyle söylüyor: "Bilindiği gibi bugünlerde İstanbul'da bulunan meşhur piyanocu mösyö Liszt Padişahın huzurunda çalmak şerefine nail olduğuna teşekkürten Marş-ı Sultanî'ye yeni nağmeler ilavesiyle bir hava ihtira etmiş olup, takdim olunmak üzere notasını Bâb-ı Aliye vermiştir. Kendisi Avrupaca pek meşhur ve sahib-i kemâl bir adem olup hatta bir çok hükümdar kendisine imtiyaz nişanları vermişlerdir. Kendisine dördüncü dereceden bir kıta nişan verilmesi hususunda Hariciye vekili ile birlikte münasip gibi gördü isek de emr ü ferman Padişahındır." Padişah-tan çıkan irade neticesinde Liszt'e dördüncü dereceden bir kıta Mecidi nişanı verilmiştir ⁽²⁾.

(1) Bkz. MİMAR SİNAN, Ziya UMUR, "Nur-u Ziya Sokağı", Sayı 58, Sh. 4-16, 1984.

(2) Başvekeâlet Arşivi, Hariciye 1915, 16-17 receb 1263 (30 Haziran - 1 Temmuz 1847).

VICTORIA B. L.'sının 100 YILI

TARİHÇE, İNTİBALAR, GÖRÜŞMELER

Yük. Müh. Mim. Bülent ÇETİNOR

Dünya Masonluğu, Mart 1989 ayı içinde hareketli günler yaşadı. Kıtalar arasında en küçüğü, adalar arasında da en büyüğü olan Avustralya'da Melbourne şehrinde, Victoria Birleşik Büyük Locasının 100. kuruluş yıldönümü, görkemli merasimlerle kutlandı. Avustralya'nın eyaletlerinden ve dünyanın hemen hemen bütün Bü. Localarından gelen temsilci kardeşlerimiz, bu anlamlı törenlere katıldılar.

Türkiye Bü. Lo.sı da bu etkinliklere, PS Bü. Üs. Orhan Alsaç'ın temsilcisi Bü. I. Nâ. Can Arpaç, Bü. Sekreter Reşit Ata ve ben dahil 3 Ön. Üs. Muh. ve 4 hemşiremizle katıldık.

Yurda dönüşümüzde, Localarımızda yaptığımız konuşmalarla, video gösterileriyle ve dergilerde yayınlanan yazılarla kutlama merasimlerini kardeşlere açıklamaya çalıştık.

1989 yılından beri çalışmalarını sürdüren Avustralyalı kardeşlerimizin böyle anlamlı törenlerini ve Masonik faaliyetlerini gördükten sonra ister istemez bazı düşüncelere kapıldım. Kuruluşlarımız arasında 20 yıl kadar bir fark olmasına rağmen, iki Mason toplumunu mukayese etmeden, bu yazımda sizlere gezinin bende bıraktığı izlerini sunmaya çalışacağım. Önümüzdeki yıl bizler de Türk Masonluğunun 80'inci kuruluş yıldönümünü kutlayacağız. Bir 20 yıl sonra da 100'üncü yılımızı...

100 yıllık masonik bir geçmişi olan Avustralya'yı, biraz olsun tanıyabilmek için geziden önce tarihini kısaca incelemeyi yararlı buldum.

14 ncü yy.'ın sonlarında Portekizli gemiciler buralarda yeni bir kıtanın bulunduğunu tahmin etmişler ve 1605 yılında Hollandalı gemiciler tam olarak yeni bir kıta bulduklarına karar vermişler. Kaptan Cook 1768-1771 yılları arasında kıtanın etrafını gemisiyle dolaşarak Yeni Zelanda ile beraber büyük bir ada olduğunu keşfetmiş. Ada, 1803 yılında İngiliz topluluklarına katılmış, 1825 yılında İngiltere'nin sömürgesi ilan edilmiş. 1850 yılında altın madenlerinin bulunmasıyla büyük göç başlamış. Avustralya halkının bu esaslı göçten sonra oluştuğu kabul ediliyor. Göç başlamadan önce, İngiltere'deki azıllık mahkûmlar da buraya gönderilmiş. Bazı tarihçiler, ilk Avustralya toplumunu, suçluların torunları olarak tanırlar, tabii menfi yönden yorumlarsa. İmar faaliyetleri başladıktan

sonra, bu imajı silmek için hapishaneler yıktırılmış.

Kıtanın içlerindeki yerli halk, Aruntos'lar, 50.000 kişi kadar, eski ortamları sağlanmış, oldukları gibi yaşamlarını sürdürüyorlar. Doğa, enteresan hayvanları ve bitkileriyle beraber değiştirilmeden korunmuş. Amerika'daki Kızılderililerin dağılması gibi bir duruma düşmemişler. Ancak, göçlerde siyah ırka yer vermemişler, hala da öyle...

Masonik faaliyetler daha 1820'lerde başlamış. Henüz doğru dürüst yapılaşma başlamadan, gelen ilk Masonlar açık havada yerlere çizdikleri karelerin üzerinde çalışmalarına başlamışlar bile... Göç'ü başlarında Masonların çokluğu ve gelenleri hemen Mason yapma çabaları sonunda herkesin Mason olduğu sanılmış, kendi aralarında.

Hani bir diyalog vardır, hatırlarsınız. Avustralya'da yaşanmış bir olay olarak esprisi hala anlatılır... (İki kişi kırkık bir yerde karşılaşmışlar. Biri sormuş - Kardeşim, nerden gelip nereye gidiyorsun?

- Doğudan batıya, demiş.

- Ne arıyorsun? Aradığını nerede bulabileceğini ümit ediyorsun?

- Vallahi, demiş. Batıda altın madenleri bulmuşlar, ben de birşeyler bulurum diye Batı'ya gidiyorum... Üstadım, demiş.)

Kısa tarihlerine rağmen Avustralya toplumu, bugün bir çok problemlerini çözmüş, refah seviyesini yükseltmiştir. Büyük merkezlerden uzakta oluşları, geniş arazide az nüfusla yaşamaları, kendi aralarında birliği, beraberliği, güvenceyi, sevgiyi sağlamış, Masonluk, bağlayıcı güç olarak büyük rol oynamıştır.

Avustralya'yı ve Masonik etkinliklerini gördükten sonra bir kere daha anladım ki çeşitli toplumların bir araya gelip yaşadıkları yörelerde Masonluk ve benzeri cemiyetler daha etkili oluyor. Karışmamış, katı kuralları olan, fanatik görüşlü halk arasında bu tür cemiyetler pek gelişmiyor, ya da gelişmesine imkan verilmiyor. Aşırı milliyetçiler, demokrasi dışı toplumlar, mutaasıp ve kültürsüz kütleler, ayrı mezheplere, dinlere, dillere ve ırklara sahip olanları hoşgörü ile karşılamıyor.

Bir zamanlar Osmanlı İmparatorluğunun geniş sınırları içinde yaşayan halk ve daha çok Anadolu yarımadasına çeşitli yerlerden gelip yerleşenler, uzun yıllar sulh ve sükun içinde yaşamışlardı. Bizim toplulumuzun oluşturduğu Mevlevilik, Bektaşılık, Bayramilik, Ahilik ve diğerleri gibi insancıl kuruluşlar sayesinde değişik halk kütleleri dostluk ve kardeşlik anlayışı içinde bir arada yaşamışlardı...

Harplerin üzücü trafiği, Avustralyalıları da dolaylı olarak etkilemiş. Mason mabedlerinin dışında öteki Mabedlerini de gördüm. Çanakkale ve diğer harpler

için yapılan Anzak abidesi önünde Masonlukla-Savaş'ın bağdaşmadığını tekrar hatırladım. Kendi vatanları dışında harbe gönderilen Anzak'lar Çanakkale'de, Kore'de ve başka cephelerde savaşmışlar ama galip gelmemişler. Harplerle öğünmüyorlar, dostluklarıyla öğünüyorlar. Masonluğa geniş yer veren yeni Avustralya toplumu bugün her türlü tehlikelerden uzakta, sulh ve sükun içinde yaşıyor.

Avustralya'da Masonluğu halk da, Devlet idaresi de kabul etmiş, 15.000 Kişilik Enternasyonal Tenis salonunda halkla beraber yapılan Büyük Üstad İsad Merasimi ve Melbourne Valisinin Vilayet binasındaki yapıcı konuşmaları ve kokteyldeki kaynaşma, Masonluğa verilen önemin en güzel göstergesidir.

Bu davranışlar içinde bizler, Avustralyalı ve diğer ülkelerden gelen kardeşler arasında hiç yabancılık çekmedik, yakın dostluklar kurduk, ilgi ve itibar gördük. Gelen heyetlerin içinde en kalabalık ve renkli heyet bizdik. Türk Masonluğunu bir yönde bizler de tanıtmaya çalıştık. Büyük Üstad İsad merasiminden sonra verilen yemekte yeni Büyük Üstad Justice Williams kardeşimizin:

"-Denizler aşırı Türkiye'den, Türk heyetinin buraya gelmesi bir tesadüf değildir..." demesi, hepimizi duygulandırdı.

Melbourne ve Sydney'de 2 locanın çalışmalarına katıldık, mabetlerini gezdik. Eski dostlarımızı Mason kardeşlerimiz olarak Sydney'de bir kere daha görme şansını bulduk, yıllardan sonra...25 Türk kardeşimiz muntazam olarak çalışmalara katılıyorlar ve görev alıyorlar. Bir kardeşimiz Üs. Muh.'lik de yapmış. İsrail'deki Nur Locasından sonra Türkçe konuşulan 2 nci Locayı kurma hazırlıkları içindeler.

Masonik çalışmaların bu kadar sağlıklı olması, manevi değerlere gösterilen ilgi kadar maddi varlıklarından da kaynaklanıyor. Nüfuslarına göre kalabalık üyesi olan Mason Locaları, üyelerinin büyük yekûn tutan aidatları, bağışları, kitap dergi ve çeşitli eşyalardan elde ettikleri gelirleri ticari bir görüşle değerlendirerek, birer Bakanlık binası gibi Masonik Center'ler ile hastahane ve huzur evleri inşa etmişler. Yap+İşlet+Devret metodu ile de daha bir çok yatırımlara başlayacaklarını hayretle öğrendim. Hem bir kardeşiniz hem de mimar olarak Türkiye'de 6000 masonla 6 milyarlık bir Mabedin neden yapılmadığını, bu örnekleri görüncce bir kere daha anladım...

Yazımın başında bir mukayese yapmıyacağımı belirtmiştim. Artık bu kadarını hoş görün.

Victoria eyaletindeki 100'ncü kuruluş yıldönümü etkinliklerinden sonra, yeni duyularla Singapore'daki Mabedi de gezdik, misafir edildik. Bu kadar yoğun çalışmalardan sonra biraz da kendimize zaman ayırarak Bangkok ve Pataya'daki tatile hak kazandık.

AÇILMA GAYRETKEŞLİĞİ (*)

Prof. Cevad Memduh ALTAR

Türk masonluğunun uzak ve yakın geçmişinde hemen hemen hiç karşılaşmadığım bir sorunun, özellikle son onbeş yıl içinde vakit vakit gündemde yer alması gayretkeşliğiyle de karşılaşmaktayım. Dönüşen kafaları azçok kurcalamaktan geri kalmıyan bu "Tereddüt" karakterli sorun, ya da soru ise kısaca şu: Açılalım mı? Açılmayalım mı?

Her masonun, öncelikle aklın ve ruhun evrimsel (tekâmül) çabasını, dinamik bir atılımla yüceltme yolunda çaba harcaması gerektiğini dikkatle göz önüne alırsak, yani her masonun, insanın ve insanlığın başöğretmeni olarak yükümlenmekle görevli olduğu eğitim-öğretim hizmetinin nasıl bir görev olduğunu dikkatle incelersek, böylesine bir vasıfla esasen çevresine, ülkesine, hatta tüm dünyaya açılmış olan masonun açılacak daha neresi kalır?.. Eğer mason, masonik hayatı içinde eğiticilik ve öğreticilik hizmetini gereğince uygulayabilecek bir seviyeye ulaşamamış ise, onun açılarak değil, aksine şu mabetlere kapanarak noksanını gidermesi gerekmez mi?..

Çeşitli amaçlara yönelik faaliyette bulunan derneklerin, siyasi partilerin, meydanlarda toplanarak, emeklerinin neye yönelik olduğunu çevreye tanıtması, gazetelerde yazılar yayınlaması kadar doğal birşey olamaz. Bu eşit gayretlerin Tema'sı, uygulanmasında yarar elde edileceği sanılan işin kendisidir. Masonluğun konusu ise sadece ve sadece insanoğlu ve onun aydınlanmasıdır. Böyle bir insan, çevreye, ülkeye, hatta dünyaya bir eğitici olarak açılmadan önce, masonik hayatı boyunca, öğrenecek, yetişecek, düşündükçe aklın, hikmetin, kuvvetin ve güzelliğin bilincine varacak. Maso-

(*) (Türk M.'luğunun Toplumumuzdaki Bugünkü Yeri. - ANADOLU 1- Anadolu Muh. L.'sı 1987-1988 Yıllığından)

nun bu yolda elde ettiklerini, yerine göre ve insana ve insanlığa yararlı olacağını inancına vararak, pragmatik uğraşlara da dönüştürmesi gerekmektedir. O halde soruyorum sizlere kardeşlerim, hangi derneğin üyeleri bir mason kadar aktif olabilir; yani bir mason kadar topluma açılabilir? Mason, duyarlığını, düşünme, yorumlama ve yargılama niteliklerinin üstünlüğü ile, hatta davranış ve uygulayıştaki farklılığı ile insana ve insanlığa bir başka türlü açılması gereken eğitici, öğretici ve uyarıcı değil de nedir? Eğer bu böyle değilse, masonluk böyle anlaşılmamışsa, tüm emekler boş harcanmış demektir.

Gerçek masonluk, tarihsel gelişimi içinde, meydanlara dökülmeye hiç bir vakit lüzum görmeden, yani Anderson Yükümlülükleri'nin, evrensel olduğu kadar milli de olan içeriğinin bilincine varmış olarak bütün obediyanlara yardımcı olmuştur. Görülüyor ki bu amaç, açılıp saçılmalara, gazete sütunlarında kesinlikle lehimize olmayacak polemiklere elverişli değildir. Şurası iyice bilinmelidir ki, masonluk dünyanın hemen her yerinde çoğunlukla sevilmemiş, benimsenmemiş, gizlice izlenerek taciz edilmiş, değişik metodlarla yok edilmek istenmiştir. Masonluğu koruyan, çalışmalarına ışık tutan ve anayasasının uygulanmasına başladıktan sonra onu yaşatan ve yaşatacak olan tek güç, meydan nutukları, dergi ve gazete polemikleri değil, ancak ve ancak geleneklerine sınıksız bağlılıktır. Mason düşmanlarının en başında, dünyanın her yerinde kendini derece derece duyuran dikta rejimleri ile klerikâl baskılar gelmektedir. Bu güçler var oldukça (ki, her zaman var olmaları mukadderdir), masonluğu büyük kitlelere sevdirep benimsetmeye imkân yoktur. Onun için masonik faaliyetlerin en yararlısı masonluğun tek aydınlatıcı gücü olan Eklektik fikriyatı değerlendirmek, sevgi ve ikna gücü ile gönüllere hitab etmek, eğitim-öğretim çabasına özen göstermek suretiyle aydın kafalara yardımcı olmaktır.

Şunu kesinlikle bilmek gerekir ki, masonluğumuz, uzak, yakın geçmişinde ve günümüzde, öteki obediyanların bazıları tarafından başarıyla yapıldığı gibi, millî bir mason literatürü bile henüz oluşturmamıştır ve geleceğe yönelik böylesine bir faaliyet gereğine hemen el konması zorunludur.

MANİSA'DA MASONLUK (2)

1930-1989 ve İLERİSİ

Çetin TÜRKÇÜ

(Geçen sayıdan devam)

Kasım 1977'den 4 ay sonra, 11 Mart 1978'de Büyük Loca adına Pek Sayın Büyük Üstad Nafiz Eke-men ile Büyük Üstad Kaymakam-ları Cavit Yenicioğlu ve Halit Ar-paç Üstadların katıldıkları, 11 ge-çici görevli Üstad'ın makamları başında, 87 kardeşin de sütunları süsledikleri bir açılış töreni ile 61 numaralı Manisa Muhterem Lo-cası, Ülker Locasının eski ruhu ile ancak yeni bir isim altında doğdu ve ilk Çekiç Üstad'ı Muhterem Se-dat Özkavalcıoğlu'na teslim edi-lirken Yüksel Kazmirci önceki Üs-tad'ı Muhterem, Mete Şar 1.ci Na-zır, Gani Türksel 2.ci Nazır, Fırat Var Sekreter oldular.

İzmir vadisinde varolan he-men tüm locaların değerli üyele-rinden en az bir Üstad, kurucu

üyelik için Manisa Locasına geçe-rek İzmir'li kardeşler için Anado-lu'ya açılmanın önemini böylece de göstermişlerdir. Kendilerini her zaman saygı ile anacağımız 32 kurucu üyelerimiz:

Halit Arpaç, Güres Çolakoğ-lu, Celal Olcay, Barlas Osanlı, Re-fik Sekkin, M. Ali Akdeniz, Yal-çın Gürsu, İbrahim Tosuner, Al-ber Arditti, Osman Ertörer, Le-vent Ertörer, Feyzi Günhan, Mete Şar, Yüksel Kazmirci, Melih Kaz-mirci, Orhan Terzibaşioğlu, Cem Beşerler, Sedat Özkavalcıoğlu, Mukan Girgin, Hüseyin Yalçın, Fırat Var, Nusret Özoguntan, Pu-lat İplikçi, Kubilay Tarlan, Bil-han Merzeci, Cahit Aykol, Ab-dülgani Türksel, Ziya Aksan, Müştak Caymaz, İzzet Turan

Dinçer, Kazım Gürel, Oktay Pulcuoğlu Kardeşlerdi.

Manisa Muhterem Locası'nın Bugünkü Durumu

Kuruluş aşamasında, Manisa Muh. Locasının, bütün görevlilerin Manisalı üyelerden oluşturulabilmesi gerçekleşecek düzeye gelinceye kadar İzmir'de çalışması öngörülmüştü. Bugün Manisa Locasının son matrikül numarası 67'dir. İlk 32 numara kurucu üyelerin olduğuna göre sonradan katılan kardeşlerin sayısı 35'tir. Bugünkü aktif üye sayısı da 35'tir, çünkü 32 kurucu üyeden 7 Üstad dışındaki kardeşler görevlerini tamamlamış olmalarının huzuru içinde, ve Manisa'da doğmuş kardeşlerin yeterli sayıda yetiştiği ve kendi kendilerine yetebildikleri kanaatiyle önceki localarına dönmüşlerdir.

Geçen 12 yıl içinde locamıza sadece 35 yeni kardeşin katılmış olmasının nedeni, kardeşlerin seçiminde her zaman ki gibi gösterilen itinanın dışında, Ülker Mahfilinin neredeyse kapatılmasına neden olacak zorlukla bir daha karşılaşmamak için, hernekadar şu an İzmir'de toplanıyorsa da ileride Manisa'da çalışmayı gerçekleştirmek amacıyla, locaya kabul edi-

lecek haricilerin ya ikametgahlarının veya işyerlerinin Manisa'da olmasının iç tüzükte belirtilen bir koşul olarak aranmasıdır. Yine de Manisalı kardeşler bugün Manisa Locasının tüm görevlerini üstlenmeyi gerçekleştirmişlerdir. Manisa'nın genel tutuculuğu ile derneğimize karşı tavırları dikkate alınarak ve ek olarak maddi olanakların da elvermemesi yüzünden henüz Manisa'ya nakledilememiştir. Fakat bütün bu güçlüklerle rağmen hedeflenen birinci basamak aşılmış, nur'a koşan kardeş adedi artırılarak yeterli sayılara ulaşılmıştır. Şimdi sıra toplantıların Manisa'da yapılacağı günlerin gerçekleştirileceği ikinci adıma gelmiştir. Bunun için Manisalı kardeşler içten bir gayret sarfetmekte, maddi olanaklar araştırılmakta, Masonluk nur'unu Anadolunun daha da içlerine ulaştırabilmenin arzusuyla yanmaktadırlar.

- BİTTİ -

SANATKAR

KARDEŞLERİMİZ (9) :

Muhip ARCIMAN

M.M.

Elli küsur seneden beri seyirci ve dinleyiciler önünde sanatını icra etmiş olmasına rağmen, "Benim isim buz üstüne yazı yazmaktır. Benim hakkımda yazılanlar ise kısa bir süre sonra kese kâğıdı olur..." diyen ve bu düşünce çerçevesi içinde gazetecilerden, mülahatlardan, resim çektirmelerden hep kaçmış, müştereken çekilen sahne fotoğraflarından bile almayan aktör, radyo spikeri ve dublör Muhip Arcıman K.'in bir tek fotoğrafını bulabilmek (o da bir süre evvel çekilmiş), tam yarım saati-mizi aldı.

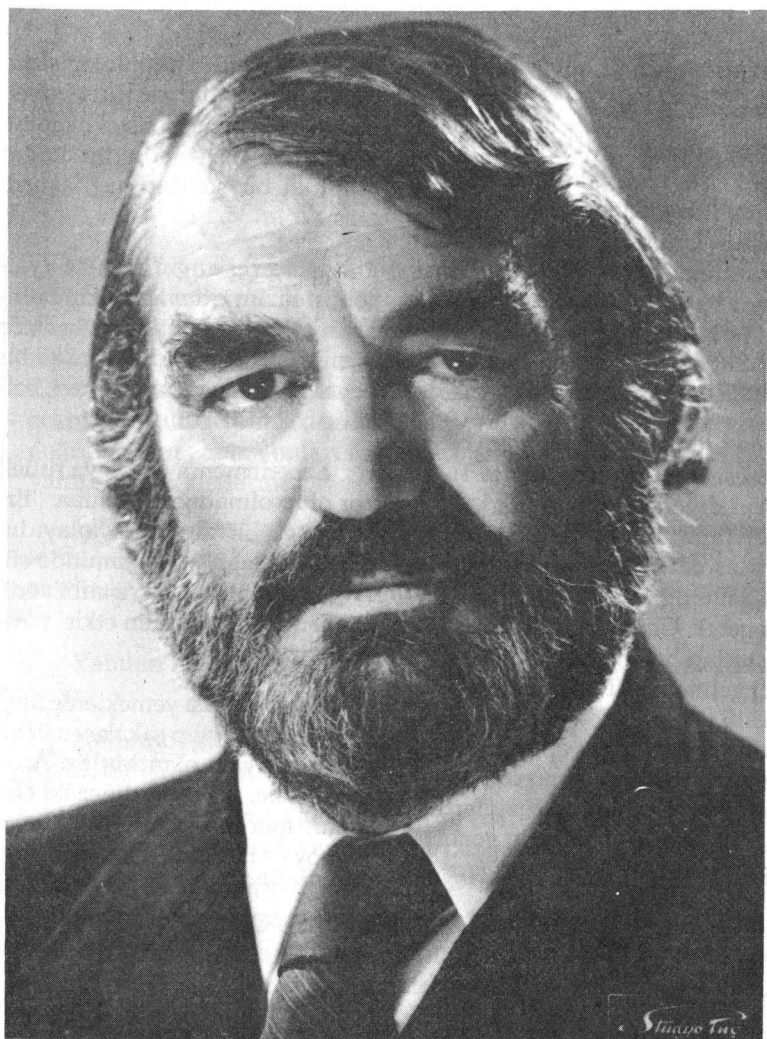
1958 yılında, merhum Selah Sun K.'in delaletiyle İstanbul vadesinde Erenler Muh. L.'sında mesleğimize katılan Muhip K., hayatındaki bazı ilk'lerden gurur-

la bahsediyor: Kati olarak bilmemekle beraber 27 Mart (1916) Dünya Tiyatrolar Gününde doğmuş olan ilk aktör olsa gerek. Keza Ankara Tiyatro Akademisine (şimdiki Devlet Konservatuarı) Ankara'dan gelen ilk talebe ve Mason olan ilk üç aktörden biri; diğerleri i. Galip Arcan ve Behzad Butak K.'ler.

Daha lise talebesi iken Halk Evi Tiyatro kolunda (Ankara) sahneye ilk adımını atan Muhip Arcıman K., Ankara Tiyatro Akademisinde Carl Ebert ve Muhsin Ertuğrul beylerin talebesi olmuş. 1941 yılında, askerliğini yaparken, Akademideki sınıf arkadaşı Saime (Sevim) hemşiremizle evlenen K.'imiz, o zamanın Ankara Radyosunda hem temsil kolunda hem de spiker olarak çalışmış.

Saime hemşiremizle uzun bir müşterek tiyatro ve radyo hayatları olmuş olmasına rağmen, pek az oyunda beraber oynamışlar. "Radyonun temsil kolunda 10 yıl kadar beraber çalıştık, ancak hiç birbirimizin profesyonel yönlerine karışmadık."

Ağustos 1988 yılında kaybettiğimiz Saime hemşiremizin yokluğuna, ancak zamanın yumuşatıcı tesiri ile alışabileceği her hali ile

Muhip Arcıman K.

belli olan Muhip K., şöyle devam ediyor:

"Mason oluşumu severdi. 31 senedir devamlı sayılmamda, onun da inkâr edilemez katkıları olmuştur. Unuttuğum toplantıları hatırlatması, tembel anlarımda gitmem için ısrarları hala gözümün önündedir. Tenue Blanche'larımıza nasıl bir zevkle katıldığını da hiç unutmam..."

Masonluk için "... muhkem bir müessese, hesaplı bir iş, hatta Tiyatro..." diyen Muhip K.'in hayatında tiyatronun önemini bilenler için, Masonluğun da ne denli bir yer işgal ettiğini anlamak zor olmasa gerek. Genelde tiyatroculara yakıştırılan bohem hayat ona hiç çekici gelmemiş. Tiyatrodan başka, Millî takıma kadar yükseldiği eskrim sporu, resim yapma hevesinin yerini tümüyle almış olan fotoğrafçılık ve otomobil sevgileri, çok yönlü bir kardeşimizin genel ilgilerinin küçük bir şeması.

Tekrar tiyatro ve masonluk konularına döndük:

"... Tiyatro hayatın bir aynası, hatta bazılarımız için hayat olduğuna göre ve masonluk da en güzel hayat tarzı olduğuna göre, ikisi arasındaki bağı görememek

mümkün değil. Masonlukta şaşırtıcı olduğu kadar şaşırtıcı güzel-likte olan bir yön, sonsuz disiplinle sonsuz hürriyetin bu kadar mantıklı bir şekilde bağdaştırılması.

... Her çeşit ayın bir nevi tiyatrodur. Bizim ritüellerimizin tatbikinin ezbere yapılması, hatta aktör ve müzisyenlerden müteşekkil bir heyet tarafından icra edilmesi, belki de çok tesirli olurdu."

Ezberlemenin (rol veya ritüel) zor olup olmadığı sorusuna: "Ezberlemek bir alışkanlık olayıdır. Kiminde daha yavaş kiminde süratli olur, ancak ezbere tatbik edilen her ritüelik törenin etkisi tartışılmaz..."

Celse sonrası yemeklerde, hep birbirlerine takılıp şakalaşan üçlünün son ayağı olan Muhip Arcıman K. ile, üçlünün diğer iki elemanı, merhum Prof. Dr. Cevat Alpsoy ile merhum Prof. Dr. Ömer Özek K.'e ait anıları tazelerlerken, görüşmemiz de sona ermekte idi.

* * * * *

MASONLUKTA KONUŞMA VE YAZMA

Raşid TEMEL

Masonluğun bir bilim olduğunu söylerler. Günümüzde bilimin önemi ve çalışmanın gereği üzerinde uzun uzun durmak gereksizdir. Çünkü insanlara güç veren sadece bilgidir. Yalnız bilgi insanları topluma yararlı kılar. Mesleğinde olsun özel yaşamında olsun bilgili kimseler daima cahillerden üstündür. İnsanın kıymeti de bilgisi ile orantılıdır. Cahil kimseden fazla birşey beklenemez. Peşin hüküm, doğru yoldan sapma onları daima etkisi altında tutar. Hür olanlar yalnız bilgili kişilerdir.

Bilgili kişi kardeşlerine bir hoca, bir önder olabilir. Başka bilimlerde bilgili olmakta Masonluğa yararlı olabilir, ama başka dalda otorite kabul edilen bir kimsenin bile Masonik bilgisi yetersiz olabilir.

Yapılan konuşmalar ve yazılan yazılar nasıl meydana gelmektedir:

Evvela bilgili kimseler dağarcıklarındaki bilgilerden yararlanarak bu işi yapabilirler.

İkincisi araştırma yaparak ve icab ederse kendi bilgi ve tecrübelerini de buna katarak yapılanlardır. Eğer bilğimiz kıt ise yaptığımız araştırmaları da tam olarak değerlendiremeyiz.

Üçüncüsü ise daha çok gördüklerinden, duyduklarından ve hayal ettiklerinden yararlanarak yapılanlardır. Ciddi bir emeğe dayanamazlar. Bilgili görünmek merakında olanlarda bu yolu seçerler.

Netice olarak localarımızda konuşurken ve yazarken bu hususlar gözönünde tutulmalı ve icabında susmasını bilmeliyiz.

İNGİLTERE BİRLEŞİK BÜYÜKLOCA'SININ ARMASI

- Gelişimi Konusunda Kısa Bir Çalışma -

İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın Aralık 1813'ten beri kullandığı arma, aslında üç ayrı teşekkülden gelmekte ve armaların hikâyesi, ilk Büyük Locanın kuruluşundan 300 yıl öncesine, 14'üncü asıra dayanmaktadır.

LONDRA MASON CEMİYETİ (London Mason's Company)

Londra Mason Cemiyeti Arması

Londra'da Guildhall'de, Mason Cemiyetinin 1375'te mevcut olduğuna dair kayıtlara rastlanabilmektedir. Bu Cemiyet, Mason (Duvarcı) mesleğinin ilk İngiliz Gild'i idi ve 1376 yılında şehir belediye meclisine (*Common Council*) delege gönderirdi. Bu Cemiyete, 1472 yılında bir Arma müsaadesi verilmiş ve bu, mesleğin, Şehir Cemiyetleri arasında resmî tanınmanın en yüksek işareti olmuştur.

İLK BÜYÜK LOCA (1717 - 1813) ARMASI

1717'de kurulan ilk Büyük Locanın, Mason Cemiyeti Armasını, kuruluşundan hemen sonra kullanmağa başladığına dair deliller mevcuttur. 1729'da Büyük Üstad olan Norfolk Dük'ünün hediye ettiği kılıcın kabzasında bu Arma görülebilmektedir.

'ANTIENTS ' BÜYÜK LOCASI (1751 - 1813) ARMASI

Antients Büyük Locası Arması

1751'de kurulan bu Büyük Loca, 1752'de Laurence DERMOTT'un Büyük Üstad olması ile süratle gelişmiş. Bu yeni Büyük Locanın Anayasasını (*Ahiman Razon*) yazan Dermott, 1764 tarihli baskısının iç kapağına, bu yeni Büyük Locanın Armasını koymuştur.

BİRLEŞİK BÜYÜK LOCANIN ARMASI

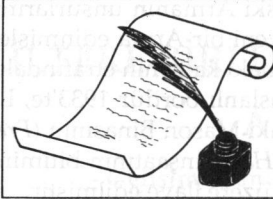
'Antients' ve 'Moderns' Büyük Locaları, Kral George III'ün üç oğlunun çabaları ile Aralık 1813'te

birleşerek, (aşağıda görülen) her iki eski Armanın unsurlarını içeren yeni bir Arma edinmişlerdir. Ortadaki kalkanın etrafındaki, sekiz aslanlı bordür 1933'te, Londra'daki Mason Binasının (*Freemasons Hall*) inşaatının bitimini anlamak üzere ilave edilmiştir.

İngiltere Birleşik B. L.'sının Arması

H. Carr'dan özet çeviri : EM.

Okuyucu Mektupları

Sayın Şakul Gibi dergisi,

Cilt 2 - Sayı 13 - Nisan 1989 sayınızın 10'uncu sahifesinde yayınlanan ve Grand Lodge of Alberta Bulletin'in Şubat 1989 sayısından alınan "BENİ HATIRLADINIZ MI?" isimli yazıya cevap olarak ve yayınlanmak dileği ile aşağıdaki tezkip yazımı gönderiyorum.

En derin K.'çe sevgi ve saygılarımla

Prof. Ruşen DORA

(Mektubun eki olarak gelen yazıyı memnuniyetle aşağıda yayınlıyoruz. Ş.G...)

Ben sizi çok iyi hatırlıyorum.

Oysa, siz de beni hatırladınız mı?

Ben de Locaya üye olmak için başvurup, bunun için yüz T.L.'sı

üstünde para ödeyip, hepinizin önünde ayağa kalkıp iyi ve dürüst bir Mason olacağıma and içen ve o günden beri her celseye gelen bir kardeşinizim.

Bana hiç kimsenin yüz verip vermediğini de doğrusu düşünmek aklıma gelmemiştir ve böyle bir ayrıcalık da beklemedim. Pek çok kez diğer kardeşlere yakınlık göstermek istedim ve de göstermeye çalıştım.

İşi yapmaya ben de çok hevesli idim. İşe gönüllü olduğumda bunun dikkate alınmasından çok, başka kardeşlerin bu işleri nasıl doğru ve güzel yaptıklarını izlemek dahi, beni hoşnut ediyordu.

Tekrisimden bu yana, aynen sizin gibi celseye ilk gelemediğim zaman, hastalık dışında gerçekten zorunlu bir sebebim vardı. Bu durumu telefon ile, başlangıçta henüz hiç tanımadığım Loca mensu-

bu bir kardeşe bildirip, mazereti-
mi iletmesini rica ettim.

Onu izleyen celse Locaya git-
tiğimde, geçen toplantıda nerede
olduğumu soran ya oldu, ya ol-
madı. Ben bunun üzerinde dur-
mayıp daha önce toplantıda bu-
lunmadığını sandığım bir kardeşi
bulup, onun hatırını sordum.

Benim de sizim gibi iyi bir in-
san olduğum söylenebilir. Çünkü
çevremi severim. Sosyal çalışma-
larım da vardır. Bu ilgilere, ben-
nim aradıklarımın nasıl memnun
olduklarını çok gördüm. Herhal-
de siz de dış âlemde böylesiniz ve
hatta daha da başarılısınız.

Ben de Masonluğun mesajını
sevdim. İyi bir Mason olacağım-
dan emin olmayı doğrusu sizin
kadar ben de istemekteyim. Başka
neyim, biliyormusunuz? Sizin ak-
sinize, ben Locaya hep gelen kar-
deşinizim!

Üs. Muh. ve birkaç arkadaşı-
nın, Cemiyet üyelerinde neden
azalma olduğunu tartıştıklarını
izledikçe, gene sizin aksinize, gü-
leceğim gelmiyor. Konu beni de il-
gilendiriyor. Yeni üye sağlama
yolları hakkındaki konuşmalara
bukadar çok zaman harcanması-
nın bir kayıp olmadığı kanısınday-
ım. Sorun, hep burada olan siz

değil, burada olmayıp da gene de
kusuru başka yerde arayanların
olup olmadığı.

Bütün (onların yapacağı de-
ğil) benim yapacağım şey: Bana ih-
tiyaçları olduğunda hoş gelip ora-
da hoş bulduğum ve başkalarına
hoşgeldiniz demek istediğimi *his
ettirmenin ötesinde, çok açık seçik
söylemek ve uygulamaktır.*

Hepsi bu kadar değil. İş asıl
bundan sonra! En kısa zamanda
sizi de aramızda görmeyi şiddetle
arzuluyoruz.

Kardeş sevgilerimizle,

Masonların Dünyasından

YURT İÇİNDEN

Aziz Kardeşim,

İnsanlık ve Ülkü Mabadinin inşasına İstanbul Vadisinden 90 numara ile katılmak üzere kurduğumuz SADAĞAT Muh.: L.'sinin açılış töreni Bü.: Üs.: Kaym.: Süha Aksoy, Bü.: Haz.: Em.: Suat Ağaçlı ve Bü.: Muh.: Moiz Berker kardeşler tarafından 30 Mayıs 1989 Salı günü saat 19.00'da A Mabadinde yapılacaktır.

Teşriflerinizi K.: sevgi ve saygılarımla rica ederim.

Gürkan AKTOLUĞ
Geçici Üs.: Muh.:

* Yukarıda görülen davetiye-
de belirtilen tören, adı geçen Bü-
yük Kurul üyeleri tarafından icra
edilmiş ve Türkiye'deki mason-
luk, hakikat nur'unu yayan doksa-
nıncı L.'sına kavuşmuştur. Tafsil-
atlı bir yazıyı ve resimleri Eylül
sayısında bulacaksınız.

* Hür ve Kabul Edilmiş Ma-
sonlar Büyük Locası Derneği An-
kara Şubesi Kültür Komitesinin,

Tuna caddesi 17 numaralı dernek
binasında organize ettiği haricile-
re açık toplantıların sonuncusu, 27
Mayıs Cumartesi günü saat 16.00
ile 18.15 arasında yer almıştır.
Programın ana bölümünü sayın
Erdoğan Berker'in "Çok Sesli Türk
Müziği" adlı konuşması idi. Birçok
tartışmalara konu olan bu yakla-
şım, dinleyiciler tarafından kesif
bir ilgi ile dinlendi. Konuşmayı ta-
kiben, konuşmacı, hazır bulunan-
larla beraber saat 5 çayı alarak, so-
rulan sualleri cevaplandırdı ve ko-
nuya daha da bir açıklık getirdi.
Misafirler, bir sonraki etkinlikte
bir araya gelinceye kadar, sulh ve
sükûn içinde ayrıldılar.

* Dergimiz gibi, Türkiye Bü-
yük Locasına bağlı her vadideki
Muh. L.'lar da, üç aylık yaz tatiline
girme hazırlıkları içindeler. Bun-
ların bir çoğu, yaz ayları boyunca,
hasret giderme maksadı ile ögle

yemekleri tertip edeceklerdir. Bizlere bu konuda bilgiler ulaştırdıkları takdirde, Eylül sayımızda bu toplantılar hakkında okuyucularımızı aydınlatmağa çalışacağız.

* Ön. Pek Sayın Büyük Üstatlarımızdan Halit ARPAÇ K., henüz atlatamadığı bir rahatsızlığından dolayı, uzunca bir süredir evinden ayrılamıyor. Mesleğimize ölçüsüz bir aşk ile bağlı olan bu B. Üs.'ımıza edilecek bir telefon veya yazılacak iki satırlık bir not, her halde sıkıntısını bir nebze hafifletecektir. Adresi:

"Kültür Mah., 1382 Sok., 4/B
Emek Apt. 35220 İzmir Tlf: 21 83 67"

YURT DIŞINDAN

* Avusturya

Yukarıda arması görünen Viyana "Quatuor Coronati" Muh. L.'sının yönettiği "Schloss Rose-nau" adlı şatodaki Franmason Müzesini, 1987 yılında 19.257, 1988 yılında ise 23.889 kişi ziyaret etmiş. Bu, % 24'lük bir artış ifade ediyor. Her geçen gün artan sayıda L., bu tarihi şatodaki mabette çalışma yapmak için müracaat etmektedir.

* Indiana (A.B.D.)

The Indiana Freemason, Kasım 1988 sayısından, İmzasız:

"... L.'larımızın daha çekici bir imaj'a ihtiyaçları olduğu tartışılmaz. Ancak bu yalnız harici aleme karşı değil, esas olarak kendi K.'lerimizin dimağlarında güzel bir imaj yaratmalıyız. Örnek olarak, Mason Binamız müsbet veya menfi bir görünüm arzedebilir. O halde lokalimizi tertemiz ve pırıl pırıl yapmakla başlayabiliriz. Boya, saksılı çiçekler kullanabilir, giriş kapımızı daha "klas" şekle sokabiliriz.

Celselerimizdeki müziğin kalitesini düzeltebiliriz. Son bir önerim de celse sonrasındaki o kötü yemekler konusundadır: Kalitenin düşüklüğü, dikkatsizlik, genel dağınıklık ve tümüyle zevkten yoksun olmalarının herhalde önü-

ne geçilebilmelidir. (Ödediğimiz aidat ve ücretler bize en iyisini temin edebilir; en iyisinden daha azına rıza göstermemiz için herhangi bir sebep var mı?..").

*** Iowa (A.B.D.)**

(Grand Lodge Bulletin, Mart 1989, Cilt 90, Sayı 1'den)

Rowley Masonlar yurdu (İLAN)

Rowley Masonlar yurdunda, Iowa masonları veya bakmakla yükümlü oldukları hanımlar için iki boş yer mevcuttur. Bağlı garajları ile birlikte bir adet tek yatak odalı ve bir adet çift yatak odalı daire vardır.

Müstakil Dairelerde oturanlara şunlar temin edilmektedir: Emniyet hizmetleri, yurdun verdiği elektrikli beyaz eşyanın bakım ve tamiri, çimen ve veranda bakımı, yaya ve oto giriş yollarından kar ve buz temizliği, alışveriş için otobüs, yemekler, ev temizlik hizmetleri ve günde 24 saat hemşire hizmeti.

*** Çekoslovakya**

Bu memleketin ve Art Nouveau akımının en meşhur ressamlarından ALPHONSE MUC-HA'nın oğlu Jiri Mucha, babasının

hayat öyküsünü İngilizce olarak *Academy Editions*'da yayınlandı. Kitabın bir bölümünde, Nazilerin 1939'da Çekoslovakya'yı işgal ettiklerinde, Mucha'nın tasarımını yaptığı Çekoslovak banknotlarını büyüteç ile tetkik ettikleri anlatılmakta. Naziler banknotlarda Franmason sembolleri bulduklarına karar verirler. Alphonse Maria Mucha, devrinin Çekoslovak Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti Hakim Büyük Amiri imiş, ve hem baba hem oğul, örgüt konusunda çok sıkı bir sorgudan geçirilmişlermiş.

*** Kuzey Dakota (A.B.D.)**

Senelik Genel kurul toplantısına katılmayan L.'lar, on'ar Amerikan doları cezaya çarptırıldılar. B. Sek. gelecekte bu cezanın 50.-dolara yükseltilmesini teklif etti.

*** Alberta (Kanada)**

Alberta B. L.'sı, üyelerinin "iyi insan ve iyi mason olabilecek" kişilerin müracaatlarını teşvik etmelerine dair bir karar aldı. Büyük Üstad, İskoçya Büyük Locasının çizdiği çerçeve dahilinde talep istenmesinin usulünün: "Erdemli bir kişiye yaklaşılabılır, kendisine bilgi aktarılabilir fakat bu ancak bir kerre olur, ve bu kişi hiç bir zaman

tekrar rahatsız edilmemelidir." olduğunu ifade etti.

* West Virginia (A.B.D.)

Yıllık bütçesi 851.000.- dolar olan Masonlar yurdunda halen 46 kişi kalmaktadır. B. L.'ya bağlı 153 L.'nın 37.482 üyesinin her birinden, bu yurd'a yardım olarak, yılda 8.50 dolar toplanmaktadır.

* North Dakota (A.B.D.)

Amerika'daki zencilerin Mason teşkilatı olan PRINCE HALL Locaları 1983 yılında, Wisconsin B. L.'sı tarafından tanınmıştı. Şimdi, Kuzey Dakota B. L.'sı da böyle bir tanıma kararı almayı tartışmaktadır.

* Çin

Eski bir atasözü: Çok konuşup hiç bir yere varmamak, balık tutmak için ağaca tırmanmağa benzer.

* Uzak

Amerika Birleşik Devletleri'nin ilk astronotlarından John GLENN K., geçenlerde evindeki mütevazı bir merasimde 50 yıllık Mason Bijusunu aldı.

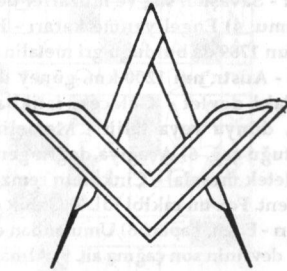
* Bir işin iyi yapıldığı kanaati, gurur vericidir; o işin mükemmel

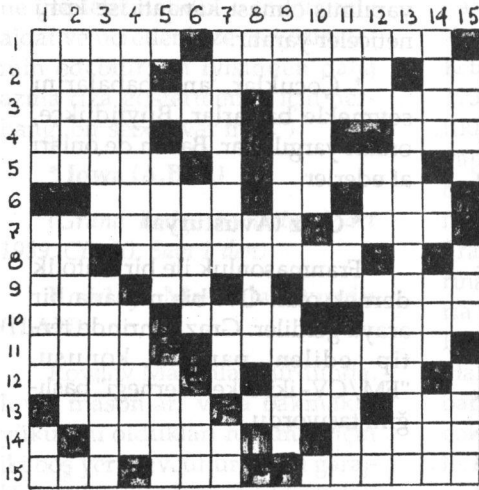
yapılmış olması kanaati ise kötü neticeler yaratır.

* Çocuklar, ana babalarını sevmekle başlarlar. Büyüdükçe, onları yargırlar. Bazen de onları af ederler.

* Graz (Avusturya)

Franmasonluk ile bir Katolik dernek olan CV. bir masada bir araya geldiler. Graz şehrinde tertip edilen panelin konusu, "FM/CV- iki erkek derneği" başlığını taşıyordu.

A'dan Özellikle Z'ye

Sağdan sola:

1) Savaşta başarı - Doğru vakit seçilmemiş. 2) Ağır lama, saygı gösterme - Çin ko aliminyum halitası - Kakım veya birli. 3) Bir nevi bilgin, öğretmen veya doktora denir - Savaşta sağ ve muzaffer dönme durumu. 4) Engel yenme kararı - Klaproth'un 1789'da bulduğu gri metalin sembolü - Austr.'nın 1200 km. güney doğusundaki devlet - Gelecek, istikbal. 5) Gök, dünya veya talih - Memelilerin olduğu çağ. 6) Aşağıya doğru genişleyen (etek mesela) - Çinkonun remzi - 20 th. Cent. Fox'un rakibi idi. 7) Özlük çalışmaları - Eden, yapan. 8) Umulandan eksik - Taş devrinin son çağına ait. 9) Alınan yolun harcanan zamana oranı - S'nin evveli ve sonrası - Bir iskambil kâğıdı. 10) Birçok ülkede artık kalkmış olan bir ceza - Osmanlılarda uyandırma - Eskiden oç almar, izler, kalıntılar veya yüz yıllar. 11)

İstanbul'da Karadeniz'e akan bir dere - Zehirlemek. 12) Seçimlerimizde bazan bu usul kullanılır - Alçak. 13) Ekleme veya katılmış parça - Söndürme - İspanyol altını. 14) Sesli harfsiz oturak - At eğitimi yeri. 15) Öküz arabalarındaki ağaç çivi - Paris'te Avrupa'nın kısacası - Saç kıvrıma aparatı.

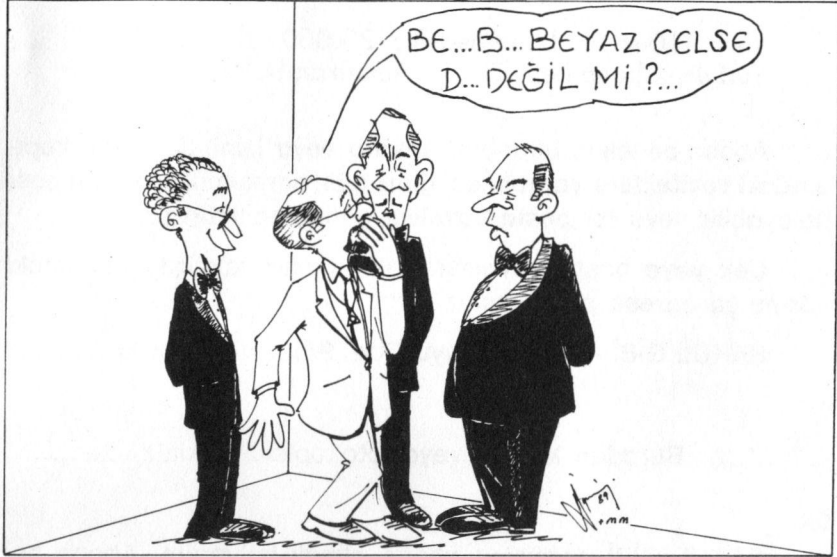
Yukarıdan aşağıya:

1) Gerdeğe girme - Görünürdeki - misol arası. 2) Janne D'Arc, veya Meryem Ana - Ağızda öğütücü. 3) Erdem - Mutsuz, âciz. 4) Yağ çıkarma fabrika - İllet, hastalık. 5) Yahudilerde gıda kaidelerine uygun - Ankara'da yerçekimininki, 980 cm saniye karedir. 6) Güçsüzlük - Polanya'nın lirası - Marseilles'de seçilmiş. 7) Hakiki olmayan - As'dan da kıymetli kâğıt - Süperman'ı yok eden elementin sembolü. 8) N - Vazgeçme, gerileme. 9) Lületaş diye de bilinir - Argoda yellenmek. 10) Ata binen kadın - İlk benlik - İçine sokma, ilişirme. 11) Cilve, şımarıklık - Arafatın çetesi - Maksimum. 12) Bir türü alp disiplini - Bağırsaklar - Latince *Boehmeria nivea* olan bitki - 960 derecede eriyip, kesafeti 10.5 olan kıymetli metal. 13) Bir tür kumarhane veya oyun mahalli. 14) Çoğaltan veya gereksiz - Bir gramlık su sembolü - Sıfattan sıfat türeten ek - Kabul etmeme. 15) Çok uzun ve dar yarış kayığı - İyi bakım ve ilaç tedavisi - Arkeo'dan Zoo'ya kadar birçok bilim adının sonu.

ÇÖZÜMLERİNİZİ DERGİYE POSTALAYINIZ. DOĞRU BİLENLER ARASINDAKİ KURAYI KAZANANA BİR YILLIK ABONE HEDİYE EDİLECEKTİR.

ADEN HÜRREM BİRADER ...

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	M	Ü	P	T	E	D	İ		Ş	A	N	O		C	A
2	A	R	A	R		O	L	T	U		A	Z	M	A	N
3	B	A	H	I	S			E	I	R	E		A	A	
4	E	T		S	I	S		T	U	R	A	N	D	O	T
5	D		A	T		T	U	R	P		Y		A	T	E
6			S	A	Y	A	R			P	A		M	L	V
7	P	R	E	N	S	I	G	O	R		K	A	B	A	K
8		E	L	V	E	D	A			A	Y	Y	U	K	A
9	M		S	E	R		N	E		S	A	A	T		
10	E	D	A	I		C	E	M		E	R	K	T	E	N
11	H	A	N	S	E	L	V	E	G	R	E	T	E	L	
12	P	T		O		A	I	D	A		S	O	R	T	I
13	A	Ç	I	L	I	M				S	H	I	P	F	U
14	R	A		D	M		A	R	I	A		U	L	T	I
15	E		T	E	F		B	E	L	L	A		Y		K

ŞAKUL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 20.000.- TL.

Yurt dışı abone bedeli : 15.- Amerikan Doları.

Abone bedelini, İstanbul, Ankara veya İzmir'de **Lokal kapısındaki vazifelilere** yatırabileceğiniz gibi, adresimize **çekinizi** postalayabilir veya bir **posta havalesi** gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız :

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 30600 İstanbul

..... Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz

ŞAKUL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum. Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir. İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım :

Adresim :

... ..

... ..

Telefon No. : Locam :